

INNHEMING OG HÅNTERING AV

POLITIATTESTER

VEILEDER FOR LOKALLAG

Hva skal lokallaget gjøre

- Styret skal avkreve politiattest av alle ansatte og frivillige som skal utføre oppgaver for lokallaget som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller mennesker med utviklingshemming.
- Styret skal oppnevne en person som er ansvarlig for å håndtere ordningen med politiattest i lokallaget. Det skal også oppnevnes en vararepresentant.
- Styret må informere om ordningen på lokallagets hjemmeside. Der skal også navn og kontaktinfo på personene som skal håndtere ordningen i lokallaget fremgå.
- Lokallaget må fastsette hvilke oppgaver og hvilke personer som omfattes av ordningen.
- Den styreoppnevnte skal informere de(n) aktuelle personen(e) om at de(n) må ha politiattest.
- Den styreoppnevnte skal sende inn søknad om politiattest til politiet. Søknaden må undertegnes av søkeren og av den styreoppnevnte. Attesten sendes fra politiet til den enkelte søker.
- Alle som skal ha politiattest må fremvise attesten for den styreoppnevnte.
- Den styreoppnevnte skal lagre opplysninger om hvilke personer som er avkrevd politiattest, at attesten er fremvist og dato for fremvisningen. I samsvar med bestemmelsen i strafferegistreringsloven §20 skal attesten makuleres etter bruk.
- Lokallaget skal ikke gi oppgaver som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller mennesker med utviklingshemming til personer som ikke fremviser politiattest eller som har anmerkninger på attesten.
- Lokallaget kan når som helst kontakte USF for råd og veiledning i disse sakene på telefon eller e-post.

Politisk begrunnelse

Lokallagene skal være et trygt sted å være for alle, og særlig for barn. Dessverre har det i dagens samfunn vist seg nødvendig å kontrollere voksne som utfører oppgaver som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige. Stadig flere institusjoner og virksomheter har innført politiattest, og frivillig sektor følger etter. USF ønsker aktivt å motarbeide seksuelle overgrep og ser på innføringen av politiattest som et virkemiddel for å begrense muligheten for slike overgrep.

USF har valgt å gjøre ordningen obligatorisk for at det skal være lik rett til lik beskyttelse for alle barn, og for i størst mulig grad å fjerne vilkårlig, skjønnsmessig behandling av et såpass følsomt tema.

Det har vært USFs ønske at ordningen med politiattester ikke unødig skal belaste organisasjonen, ikke mistenkeliggjøre eller stigmatisere enkeltpersoner eller begrense lokallagenes primære oppgave – å skape sjakkglede og meningsfylte fellesskap.

Bakgrunn

USF har med hjemmel i strafferegistreringsforskriften § 12 nr 4 p) vedtatt at alle lokallag fra og med 1. januar 2011 plikter å innhente politiattest for personer som skal utføre oppgaver for lokallaget som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller mennesker med utviklingshemming. Dette omfatter både personer som skal påta seg nye oppdrag for lokallaget og personer som er i et løpende oppdrags-/ansettelsesforhold for lokallaget.

USF har tatt denne beslutningen for å sikre at alle mindreårige og mennesker med utviklingshemming i norsk sjakk får lik rett til lik beskyttelse. For USF er det et overordnet ønske at lokallagene skal være et trygt sted å være for alle.

Det er bare lokallagets hovedstyre som kan avkreve politiattest og ikke grupper eller utvalg i lokallaget.

Hvilke opplysninger fremgår av politiattesten?

Politiattesten inneholder opplysninger om en person for tiden er siktet/tiltalt eller tidligere er ilagt forelegg/dømt for brudd på enkelte bestemmelser i straffeloven om seksualforbrytelser.

Lokallaget har ikke anledning til å be personen om å innhente politiattest for andre straffbare forhold.

Hvem er omfattet av ordningen?

Politiattest skal avkreves av personer som skal utføre oppgaver for lokallaget som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller mennesker med utviklingshemming. Med mindreårige menes barn og unge under 18 år.

Personen behøver ikke være ansatt eller skulle ansettes i lokallaget. Det avgjørende er om vedkommende skal utføre oppgaver som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller mennesker med utviklingshemming.

Det er ikke et krav at personen mottar lønn for oppdraget. Ulønnet frivillig aktivitet omfattes også av ordningen.

Personer under 18 år skal også avkreves politiattest. Den nedre grense er 15 år.

Det er ikke enhver kontakt med mindreårige / mennesker med utviklingshemming som gir anledning til å avkreve politiattest. At personen har befatning med barn er ikke tilstrekkelig. Oppgaven må innebære et tillits- eller ansvarsforhold.

Med dette menes normalt at:

- oppgaven vil gi eller sette personen i en **posisjon** i forhold til mindreårige / mennesker med utviklingshemming som muliggjør overgrep, og at
- oppgaven vil gi eller sette personen i en slik posisjon over noe **tid**, enten sammenhengende eller flere ganger med jevne mellomrom.

Trenere, instruktører og lagledere som skal ha direkte kontakt med mindreårige eller mennesker med utviklingshemming vil være omfattet av ordningen.

Det er alltid personens faktiske oppgaver og funksjon som må vurderes, og ikke tittelen.

Dersom personen påtar seg andre oppgaver i samme lokallag etter en sesong, avkreves ikke ny politiattest. Påtar personen seg oppgaver for et annet lokallag må vedkommende søke på ny og fremvise politiattest hos det nye lokallaget. Det samme gjelder dersom personen har vært borte fra lokallaget i en periode og igjen påtar seg nye oppgaver for lokallaget.

Om en person er omfattet av ordningen eller ikke, må alltid vurderes fra gang til gang. Dersom lokallaget er i tvil, bør den heller sjekke en gang for mye enn en gang for lite, men lokallaget kan ikke avkreve politiattest av enhver person lokallaget måtte ønske. Det må foreligge et ansvars- eller tillitsforhold overfor mindreårige eller mennesker med utviklingshemming.

Hvordan innhentes politiattesten?

Lokallaget er pålagt å hente inn politiattest fra de som skal påta seg et oppdrag for lokallaget.

Den aktuelle personen må undertegne på et eget søknadsskjema som leveres til lokallaget, se nedenfor. Søknadsskjemaet kan lastes ned fra www.sjakk.no/usf/politiattest. Lokallaget må også undertegne på skjemaet før det sendes til det lokale politidistriktet. Lokallaget bør sende flere søknader i en samlet bunke.

Behandlingen av en søknad om politiattest kan ta noe tid. Søknad bør sendes i god tid før det aktuelle oppdraget starter. Lokallaget har ikke anledning til å sette person til oppgaver som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller mennesker med utviklingshemming før politiattest er blitt fremvist.

Politiet sender attesten til den aktuelle personen i posten. Når attesten er mottatt må vedkommende fremvise attesten for lokallaget.

Innhenting av politiattest er gratis.

Lokallagets håndtering av politiattester

Lokallagets informasjon til medlemmer, ansatte og frivillige

Lokallaget skal informere om ordningen til alle medlemmer/foresatte. Det samme gjelder frivillige og ansatte. Lokallaget skal også informere om ordningen på sin hjemmeside. USF har utarbeidet et standardskriv og standardtekst til bruk på hjemmesiden som kan lastes ned fra USFs hjemmeside www.sjakk.no/usf/politiattest.

Oppnevning av en person med vara som håndterer politiattester

Lokallagets styre må oppnevne en person som er ansvarlig for håndtering av saker knyttet til politiattester (den styreoppnevnte) samt en vararepresentant. Dette skal enten være to styremedlemmer i hovedstyret eller et styremedlem i hovedstyret og daglig leder. Begge kjønn skal være representert og begge navn og kontaktinfo skal fremgå på lokallagets hjemmeside. Begge representanter har taushetsplikt overfor uvedkommende i forhold til de opplysninger de får kjennskap til. Se nærmere om dette på USFs hjemmeside www.sjakk.no/usf/politiattest.

Hvordan behandler lokallaget en politiattest uten anmerkning?

En attest uten anmerkninger skal fremvises for den styreoppnevnte, eventuelt vararepresentanten. Dersom verken den styreoppnevnte eller vararepresentanten er tilgjengelig, skal attesten fremvises for styrets leder. Attesten skal bare fremvises og skal aldri lagres hos lokallaget.

Dersom det ikke er mulig med personlig fremvisning kan attesten sendes i posten, men bare etter en særskilt avtale med den styreoppnevnte. Etter at den styreoppnevnte har sett attesten, skal den makuleres. Den styreoppnevnte skal skriftlig nedtegne opplysninger om hvilke personer som på hvilket tidspunkt har fremvist politiattester uten anmerkning. Disse opplysningene må lagres på en forsvarlig måte.

Hvordan behandler lokallaget en politiattest med anmerkning?

En attest med anmerkninger betyr at den aktuelle personen har en dom eller for tiden er tiltalt/siktet for seksualforbrytelser. Vedkommende skal derfor ikke settes til oppgaver i lokallaget som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller mennesker med utviklingshemming.

En attest med anmerkninger skal fremvises for den styreoppnevnte, eventuelt vararepresentanten. Dersom verken den styreoppnevnte eller vararepresentanten er tilgjengelig, skal attesten fremvises for styrets leder. Attesten skal bare fremvises, og skal aldri lagres hos lokallaget.

Dersom en person får igjen en attest med anmerkning, har vedkommende lov til å frasi seg verv og således slippe å legge frem informasjon om at han eller hun er straffet.

Vedkommende trenger da ikke opplyse om hva som er årsaken til at han ikke ønsker verv eller ønsker å frasi seg verv.

Den styreoppnevnte skal ringe USF sentralt på telefon 22 15 12 41 for veiledning.

En politiattest med anmerkninger inneholder sensitive opplysninger. I lokallaget er det kun den som har fått seg fremvist politiattesten som skal kjenne til innholdet i attesten. Informasjonen som finnes på politiattesten skal behandles helt konfidensielt.

Hvordan behandler lokallaget en person som ikke ønsker å innhente politiattest?

Hvis lokallaget ber om en politiattest, men den aktuelle personen ikke ønsker å innhente den, skal man ikke benytte vedkommende til oppgaver i lokallaget som innebærer et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige / mennesker med utviklingshemming.

Den styreoppnevnte skal notere ned at vedkommende har unnlatt å innlevere politiattest, og oppbevare opplysningene på forsvarlig måte.

Hvordan behandler lokallaget en person som er ansatt eller skal ansettes i lokallaget?

Forut for en ansettelse

Det skal fremgå av stillingsannonsen at vedkommende stilling krever fremvisning av politiattest. Det er bare den person som tilbys en stilling som kan avkreves politiattest, og ikke samtlige søkere til stillingen.

I et løpende ansettelsesforhold

Dersom en person allerede er i et løpende ansettelsesforhold med lokallaget og vedkommende innhenter en politiattest med anmerkninger, kan dette få betydning for ansettelsesforholdet. Den styreoppnevnte skal umiddelbart ringe USF sentralt for rådgivning i saken.

Hvordan skal lokallaget behandle opplysninger som fremgår av politiattesten?

En politiattest uten anmerkninger inneholder personopplysninger. En attest med anmerkninger inneholder i tillegg sensitive personopplysninger. Behandling av personopplysninger er underlagt personopplysningsloven, og loven stiller krav til behandling (lagring, utlevering osv) av slike opplysninger. Det skal derfor ikke lagres noen opplysninger fra politiattesten hos lokallaget bortsett fra opplysning om at politiattest er fremlagt (med dato) og at denne var uten anmerkning. Heller ikke når fremlagt politiattest har anmerkninger skal attesten lagres.

Det er imidlertid viktig at de som har befating med politiattester har taushetsplikt, jf. strafferegistreringsforskriften § 20.

Se nærmere om dette på USFs hjemmeside www.sjakk.no/usf/politiattest.

Lokallag som ikke innhenter politiattester

Alle lokallag plikter å innhente politiattester fra personer som har eller får et tillits- eller ansvarsforhold overfor mindreårige eller mennesker med utviklingshemming.

Lokallaget har ikke rett til å omgå USFs krav om innhenting av politiattest, ved f.eks. å innhente en egenerklæring fra den aktuelle personen hvor vedkommende blir bedt om å erklære at han/hun har rent ruleblad.

Rådgivning og informasjon hos USF

Alle lokallag er velkomne til å kontakte USF for råd om innhenting og håndtering av politiattester. USF kontaktes per e-post til sjakkfor@online.no eller på telefon 22 15 12 41.

Formålet med ordningen er å forhindre at personer som for tiden er siktet/tiltalt eller tidligere er straffet for seksualforbrytelser kommer i en posisjon der de kan begå nye overgrep. Innhenting av politiattest er aldri tilstrekkelig for å bidra til å fjerne faren for at mindreårige utsettes for uønskete handlinger fra andre. Det handler like mye om forebygging, åpenhet og praktiske ordninger i lokallaget for å hindre seksuelle krenkelser.

Utgiver: Ungdommens sjakkforbund

Besøksadresse: Sandakerveien 24 D

Postadresse: 0473 Oslo

Tlf: +47 22 15 12 41

Kontakt USF for råd og veiledning:

Tlf: 22 15 12 41

E-post: sjakkfor@online.no

www.sjakk.no/usf/politiattest